

1. Limited şirket kaç ortakla kurulabilir ve Limited şirket ortak sayısının bir üst sınırı var mıdır?

Yeni TTK ile tek kişilik anonim şirket gibi tek kişilik limited şirketin kurulabilmesi veya tek ortak ile faaliyetlerine devam edebilmesi mümkün hale getirilmiştir.

Şirketin tek ortaklı kurulması durumunda, müdürler şirketin tek ortaklı olduğunu, bu ortağın adını, yerleşim yerini ve vatandaşlığını ticaret siciline tescil ve ilan ettirmek zorundadırlar. Aksi hâlde doğabilecek zarardan müdürler sorumlu olacaklardır.

Limited şirket ortak sayısının elliyi aşamayacağı Eski TTK'ya paralel şekilde Yeni TTK'da da düzenlenmiştir. Bu özelliği ile limited şirket, ticaret şirketleri arasında ortak sayısının üst sınırı kanunla belirlenmiş tek şirket türü olmaya devam etmektedir.

Elli ortak sınırının aşılmasına hem müdürler hem de genel kurul dikkat etmeli, bu hususta özen göstermeli, sınırı aşan tescillere onay verilmemelidir.

2. Limited şirket asgari sermaye miktarı ne kadardır?

Eski TTK'da limited şirketin kurulması için gerekli olan asgari sermaye miktarı olarak 5.000-TL öngörülmüştü. Yeni TTK ile asgari sermaye tutarı 10.000-TL'ye çıkarıldı. Öte yandan Yeni TTK, Bakanlar Kurulu'na asgari sermayeyi on katına kadar artırma yetkisini de verdi. Bu itibarla Bakanlar Kurulu, limited şirket asgari sermayesini 100.000-TL'ye kadar artırma yetkisine sahip bulunmaktadır.

Eski TTK'ya göre sermayesi hali hazırda 5.000 TL olan limited şirketlerin, sermayelerini Yeni TTK'nın yayımı tarihinden itibaren 3 yıl içinde (en geç 14.02.2014 tarihine kadar) en az 10.000 TL'ye yükseltmesi gerekmektedir. Aksi halde, mezkur sürenin sonunda sermayesini 10.000 TL'ye yükseltmemiş limited şirket infisah etmiş sayılabilecektir.

3. Esas sermaye payı haczedilebilir mi?

Limited şirket ortağının alacaklıları, ortağın senede bağlanmış veya bağlanmamış paylarının İcra ve İflas Kanunu'nun taşınırlara ilişkin hükümleri uyarınca haczedilmesini ve paraya çevrilmesini isteyebilirler.

Haczin pay defterine işlenmesi talep üzerine gerçekleştirilir. Limited şirket ortağının alacaklısı ayrıca ortağın şirketten olan diğer alacaklarından da alacağını alabilme ve bunun için haciz yaptırabilme yetkisini de haizdir.

4. Limited şirkete sermaye olarak neler konulabilir?

Limited şirkete sermaye olarak nakit konulabilir. Kurulan şirketlerin büyük çoğunluğunun sermayesinin nakdi olduğu uygulamada gözlemlenmektedir.

Şirkete belirli şartların varlığı halinde aynı sermaye de konulabilir. Şirkete aynı sermaye olarak; üzerlerinde sınırlı aynı bir hak, haciz veya tedbir bulunmayan; nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar ve adlar da dâhil, malvarlığı unsurları konulabilecektir. Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar ise, şirkete sermaye olarak konulamayacaktır.

Şirkete aynı sermaye olarak konulacak malvarlığı unsurları üzerlerinde sınırlı aynı bir hak, haciz veya tedbir bulunmamalı ve bunlar nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen nitelikte olmalıdır.

Limited şirketin nakden taahhüt edilen esas sermaye pay bedellerinin en az yüzde yirmibeşi şirketin tescilinden önce ödenmelidir. Taahhüt edilen sermayenin geri kalan kısmı ise şirketin tescil tarihini takip eden yirmi dört ay içerisinde ödenebilir.

5. Limited şirket ortak sayısının sonradan bire düşmesi mümkün müdür ve bu durumda ne yapılmalıdır?

İki ya da daha fazla ortakla kurulmuş limited şirketin ortak sayısının sonradan bire düşmesi durumunda şirketin tek ortakla devamı mümkündür. Bununla beraber, ortak sayısının bire düşmesine neden olan işlem tarihinden itibaren yedi gün içerisinde söz konusu durumdan şirket müdürleri yazılı olarak haberdar edilmelidir. Müdürler, bildirim alınması tarihinden başlayarak yedinci günün sonuna kadar, şirketin tek ortaklığı olduğunu, bu ortağın adını, yerleşim yerini ve vatandaşlığını ticaret siciline tescil ve ilan ettirmek zorundadırlar. Aksi hâlde doğabilecek zarardan müdürler sorumlu olacaklardır.

6. Limited şirketin kuruluş aşamaları nelerdir?

Limited şirketin kuruluş aşamaları şu şekilde özetlenebilir;

- a. Şirket sözleşmesinin hazırlanması,
- b. Ortakların imzalarının noterce onaylanması,
- c. Nakden taahhüt edilen esas sermaye pay bedellerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce bankaya ödenmesi,
- d. Tescil ve ilan.

7. Kuruluş giderlerinin şirketten talep edilmesi mümkün müdür?

Limited şirketin kurucuları tarafından yapılan kuruluş giderleri, tescilden sonra şirketten talep edilebilir. Talep üzerine müdür ya da müdürler kurulu tarafından bu konuda olumlu ya da olumsuz bir karar verilir. Şirket tarafından kabul olduğu takdirde kuruluş giderleri ilgililere ödenir.

Kuruluş giderlerinin kabul olunmadığı durumlarda ise söz konusu giderler kurucular tarafından karşılanmış olur ve kurucuların üstlendikleri kuruluş giderleri nedeniyle ortaklara rücu hakkı bulunmamaktadır.

8. Tescilden önce şirket adına yapılan işlemlerden kim sorumludur?

Limited şirket, ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanmakla beraber, uygulamada şirketin tüzel kişilik kazanmasından önce de şirket adına çeşitli işlemlerin yapılması söz konusu olabilmektedir. Şirketin tescilinden önce şirket adına işlem yapanlar, bu işlemler dolayısıyla şahsen ve müteselsilen sorumludur. Bu gibi taahhütlerin, ileride kurulacak şirket adına yaptıkları açıkça bildirilmişse ve şirketin ticaret siciline tescilini izleyen üç aylık süre içinde şirket tarafından kabul edilmişse, bunlardan yalnız şirket sorumlu olacaktır.

9. Şirket sözleşmesinde düzenlenebilecek hususlar için bir sınırlandırma var mıdır?

Yeni TTK'nın limited şirketlere ilişkin hükümlerinin dışına ancak kanunda buna açıkça izin verilmişse çıkılabilecektir. Kanunun limited şirkete ilişkin hükümleri yanında; "şirket sözleşmesinde öngörüldükleri takdirde", "şirket sözleşmesinde öngörülebilir", "şirket sözleşmesi ile düzenlenir" gibi ya da buna benzer başka bir ifadenin ilgili husus açısından kanunda yer alıp almadığına dikkat edilmesi gereklidir.

10. Şirket sözleşmesinde bulunması zorunlu kayıtlar nelerdir?

Limited şirket sözleşmesinde bulunması zorunlu kayıtlar şunlardır;

- a. Şirketin ticaret unvanı ve merkezinin bulunduğu yer,
- b. Esaslı noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış bir şekilde şirketin işletme konusu,
- c. Esas sermayenin itibarî tutarı, esas sermaye paylarının sayısı, itibarî değerleri, varsa imtiyazlar, esas sermaye paylarının grupları,
- d. Müdürlerin adları, soyadları, unvanları, vatandaşlıkları,
- e. Şirket tarafından yapılacak ilanların şekli.

11. Şirket sözleşmesinde bulunması şartıyla bağlayıcı olan kayıtlar nelerdir?

Limited şirket sözleşmesinde düzenlenmeleri halinde bağlayıcılık kazanabilecek hükümler şunlardır;

- a. Esas sermaye paylarının devrinin sınırlandırılmasına ilişkin kanuni hükümlerden ayrılan düzenlemeler,
- b. Ortaklara veya şirkete, esas sermaye payları ile ilgili olarak önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım hakları tanınması,
- c. Ek ödeme yükümlülüklerinin öngörülmesi, bunların şekli ve kapsamı,
- d. Yan edim yükümlülüklerinin öngörülmesi, bunların şekli ve kapsamı,
- e. Belirli veya belirlenebilir ortaklara veto hakkı veya bir genel kurul kararının oylanması sonucunda oyların eşit çıkması hâlinde bazı ortaklara üstün oy hakkı tanıyan hükümler,
- f. Kanunda ya da şirket sözleşmesinde öngörülmüş bulunan yükümlülüklerin hiç ya da zamanında yerine getirilmemeleri hâlinde uygulanabilecek sözleşme cezası hükümleri,
- g. Kanuni düzenlemeden ayrılan rekabet yasağına ilişkin hükümler,
- h. Genel kurulun toplantıya çağırılmasına ilişkin özel hak tanıyan hükümler,
- i. Genel kurulda karar almaya, oy hakkına ve oy hakkının hesaplanmasına ilişkin kanuni düzenlemeden ayrılan hükümler,
- j. Şirket yönetiminin üçüncü bir kişiye bırakılmasına ilişkin yetki hükümleri,
- k. Bilanço kârının kullanılması hakkında kanundan ayrılan hükümler,
- l. Çıkma hakkının tanınması ile bunun kullanılmasının şartları, bu hâllerde ödenecek olan ayrılma akçesinin türü ve tutarı,
- m. Ortağın şirketten çıkarılmasına ilişkin özel sebepleri gösteren hükümler,
- n. Kanunda belirtilenler dışında öngörülen sona erme sebeplerine dair hükümler.

12. Esas sermayenin gruplara ayrılması mümkün müdür?

Limited şirket esas sermaye paylarının gruplara ayrılması mümkündür. Örneğin limited şirketin esas sermaye payları A, B ve C grubu olmak üzere üçe ayrılabilir.

Esas sermaye paylarının gruplara ayrılması için şirket sözleşmesinde bu doğrultuda bir düzenlemenin yer alması gerekir. Esas sermaye paylarının gruplara ayrılması özellikle imtiyaz, ek ödeme yükümlülüğü, belirli pay gruplarına tanınan veto ya da üstün oy hakkı hususları açısından önem taşır.

13. Limited şirketin organları nelerdir?

Limited şirketin kanunen iki zorunlu organı bulunmaktadır. Bunlar genel kurul ve müdür/müdürler kuruludur. Birden fazla müdürün olduğu limited şirket yapılarında ise

müdürler kurulu şirketin organıdır. Limited şirket sözleşmesinde öngörülme kaydıyla, komite ve komisyonlar gibi isteğe bağlı organların oluşturulması da mümkündür. Öte yandan, küçük limited şirketler hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulmasının mümkün olduğu ve bu komiteyi kurma yetkisinin müdürlerin devredilemez ve vazgeçilemez yetkileri arasında yer aldığı Yeni TTK'da açıkça düzenlenmiştir.

14. Limited şirketin ticaret unvanı kullanma zorunluluğu nasıl düzenlenmiştir?

Limited şirket, ticari işletmesine ilişkin işlemleri, ticaret unvanıyla yapmak ve işletmesiyle ilgili senetlerle diğer belgeleri bu unvan altında imzalamak zorundadır.

Limited şirketler ticaret unvanlarında işletme konusunu (gıda, tarım, inşaat vb.) ve şirket türünü (Limited Şirket, Ltd.Şti. vb) göstermek şartıyla ticaret unvanlarını serbestçe belirleyebilirler. Ancak limited şirketin ticaret unvanında "Türk", "Türkiye", "Cumhuriyet" ve "Millî" kelimelerinin yer alması ancak Bakanlar Kurulu kararı ile mümkündür. Limited şirketin tescil edilen ticaret unvanı, ticari işletmesinin olduğu yerde görülebilecek bir yere okunaklı bir şekilde yazılmalıdır.

Limited şirketin işletmesiyle ilgili olarak kullandığı her türlü kâğıt ve belgede, ticaret unvanı belirtilmelidir. İlgili hükmün ihlali halinde, ihlal edenler iki bin Türk Lirası idari para cezasıyla cezalandırılır.

Ticaret unvanı herhangi bir ilin sicil müdürlüğünde tescil edilmiş olsa da, tüm Türkiye çapında korumadan yararlanacağı için, tescil edilmiş bir ticaret unvanı ile aynı ya da benzer bir unvanın aynı sektörde kullanılmasının ticaret unvanına tecavüz ve haksız rekabet teşkil edebileceğine dikkat edilmeli ve unvanın ayırt edici ve özgün olması gerektiği göz önünde bulundurulmalıdır.

15. Limited şirketler hangi ticari defterleri tutmak zorundadır?

Limited şirketler aşağıdaki defterleri tutmakla yükümlüdür;

- Yevmiye defteri
- Defteri kebir
- Envanter defteri
- Pay defteri
- Genel kurul toplantı ve müzakere defteri

İşletmenin muhasebesiyle ilgili olmayan pay defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterinin de ticari defter sayılacağı Yeni TTK'da açıkça belirtilmiştir.

Yeni TTK'da anonim şirketler açısından yönetim kurulu karar defteri de öngörölmüş olmasına rağmen, limited şirketlerde benzer şekilde müdür ya da müdürler kurulu karar defteri gibi bir defter öngörölmediğinden ilgili durumun uygulama ile netleşeceği düşünülmektedir.

16. Pay defteri tutulması nasıl düzenlenmiştir?

Limited şirket esas sermaye paylarına ilişkin bilgileri içeren bir pay defteri tutmakla yükümlüdür. Pay defteri müdürler tarafından tutulacaktır.

Limited şirket pay defterinde aşağıdaki hususlar yer alacaktır;

- Ortakların ad ve soyadları, unvanları ve adresleri,
- Her ortağın sahip olduğu esas sermaye payının sayısı,
- Esas sermaye paylarının devirleri ve geçişleri,
- Esas sermaye paylarının itibari değerleri,
- Esas sermaye paylarının grupları,
- Esas sermaye payları üzerindeki intifa ve rehin hakları ile sahiplerinin adları ve adresleri.

Tüm ortakların pay defterini inceleme hakkı bulunmaktadır. Pay defterinde yer alan kayıtlar kurucu değil açıklayıcı niteliktedir. Diğer bir ifadeyle, ortaklık sıfatı da dahil olmak üzere pay defterinde yer alan kayıtların aksi, geçerli delillerle ispatlanabilir.

17. Ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdiki Yeni TTK'da nasıl düzenlenmiştir?

Açılış tasdiki: Limited şirketin kullanacağı yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, pay defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterinin açılış tasdiki, kuruluş sırasında ve kullanılmaya başlanmadan önce noter tarafından yapılmalıdır.

Bu defterlerin izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onayları, defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayın sonuna kadar notere yaptırılır. Pay defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla izleyen faaliyet dönemlerinde de açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılmaya devam edilebilir.

Kapanış tasdiki: Limited şirket yevmiye defterinin kapanış onayı, izleyen faaliyet döneminin üçüncü ayının sonuna kadar notere yaptırılacaktır. Ticaret şirketlerinin ticaret siciline tescili sırasında defterlerin açılış ticaret sicili müdürlükleri tarafından da onaylanabilir. Açılış onayının noter tarafından yapıldığı hâllerde noter, ticaret sicili tasdiknamesini aramak zorundadır.

Limited şirketin ticari defterlerinin elektronik ortamda tutulması hâlinde ise bu defterlerin açılışlarında ve yevmiye defterinin kapanışında noter onayı aranmaz. Fiziki ortamda veya elektronik ortamda tutulan ticari defterlerin nasıl tutulacağı, defterlere kayıt zamanı, onay yenileme ile açılış ve kapanış onaylarının şekli ve esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı'nca müştereken çıkarılan tebliğle belirlenmektedir.

18. Ticari defterlerin ibrazı ve delil olması açısından getirilen düzenleme nasıldır?

Yeni TTK'da ticari defterlerin ispat aracı olarak kullanılması konusunda köklü bir değişikliğe gidilmiş ve ticari defterlerin kesin delil olarak sahibinin lehine, aleyhine veya diğer tarafın aleyhine kullanılması durumu ortadan kaldırılmıştır. TTK'nın gerekçesinde de ticari defterlerin takdiri delil niteliği taşıdığı vurgulanmıştır.

Ticari defterlerin ispatı, TTK'nın yaptığı atıf nedeniyle, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 222. maddesine tabi olacaktır. Bu çerçevede ticari defterlerin ibrazı ve delil olması şu esaslara tabi olacaktır;

Mahkeme, ticari davalarda tarafların ticari defterlerinin ibrazına kendiliğinden veya taraflardan birinin talebi üzerine karar verebilecektir. Ticari defterlerin, ticari davalarda delil olarak kabul edilebilmesi için, kanuna göre eksiksiz ve usulüne uygun olarak tutulmuş, açılış ve kapanış onayları yaptırılmış ve defter kayıtlarının birbirini doğrulamış olması şarttır.

Açılış veya kapanış onayları bulunmayan ve içerdiği kayıtlar birbirini doğrulamayan ticari defter kayıtları, sahibi aleyhine delil olacaktır. Taraflardan biri tacir olmasa dahi, tacir olan diğer tarafın ticari defterlerindeki kayıtları kabul edeceğini belirtir; ancak karşı taraf defterlerini ibrazdan kaçınırsa, ibrazı talep eden taraf iddiasını ispat etmiş sayılacaktır.

19. Limited şirketin düzenleyeceği ticari mektup ve belgelerde yer alması zorunlu bilgiler nelerdir?

Limited şirketin düzenleyeceği ticari mektup ve belgelerde şirketin;

- Ticaret sicil numarası,
- Ticaret unvanı,
- İşletme merkezi,
- İnternet sitesinin adresi (site oluşturma yükümlülüğüne tabi ise) yer almak zorundadır.

Limited şirketin internet sitesi oluşturma yükümlülüğüne tabi olduğu durumlarda, müdürlerin ad ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarının sitede yayınlanması da ayrıca zorunlu tutulmuştur.

20. Limited şirketlerin başka şirketlerle birleşmesi mümkün müdür?

Limited şirketler bir şirketin diğerini devralması, teknik terimle “devralma şeklinde birleşme” veya yeni bir şirket içinde bir araya gelmeleri, teknik terimle “yeni kuruluş şeklinde birleşme” yoluyla birleşebilirler.

Yeni TTK uyarınca, limited şirketlerin belirli türdeki şirketler ile birleşmesi mümkündür. Bu kapsamda limited şirketler;

- Anonim şirketlerle,
- Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerle,
- Kooperatiflerle,
- Devralan şirket olmaları şartıyla kolektif ve komandit şirketlerle, birleşebilirler.

21. Limited şirketin bölünmesi mümkün müdür?

Limited şirketin tam veya kısmi bölünme yöntemiyle bölünmesi mümkündür. Tam bölünmede, şirketin tüm malvarlığı bölümlere ayrılır ve diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler. Tam bölünüp devrolunan şirket sona erer ve unvanı ticaret sicilinden silinir.

Kısmi bölünmede, bir şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümü diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler veya bölünen şirket, devredilen malvarlığı bölümlerinin karşılığında devralan şirketlerdeki payları ve hakları elde ederek yavru şirketini oluşturur.

Limited şirket belirli türdeki şirketlere bölünebilir. Bu kapsamda limited şirketler;

- Anonim şirketlere,
- Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere,
- Kooperatiflere,

bölünebilir.

22. Limited şirketlerin tür değiştirmesi mümkün müdür?

Bir limited şirket kurulup faaliyetini belli bir müddet sürdürdükten ekonomik nedenlerden dolayı hukuki şeklini değiştirebilir. Şirket yeni türe bir tasfiye işlemi olmaksızın geçer. Bu itibarla limited şirket tür değiştirerek;

- Anonim şirkete,
- Sermayesi paylara dönüştürülmüş komandit şirkete dönüşebilir.

23. Limited şirketin borçlarından ortaklar sorumlu mudur?

Limited şirket ortaklarının sorumluluğu, sınırlı sorumluluk esasına dayanır. Ortaklar sadece taahhüt ettikleri esas sermaye borçlarının ve şirket sözleşmesinde öngörülmüşse ek ödeme ve yan ödeme yükümlülüklerinin ifası ile sorumludurlar. Söz konusu taahhüt ve yükümlülüklerini yerine getiren ortakların sorumluluğu sona erer.

Örneğin, 10.000-TL sermaye ile ve şirket sözleşmesinde ortak açısından herhangi bir ek ödeme ya da yan ödeme yükümlülüğü öngörülmeden kurulan tek ortaklı bir limited şirket ortağı, taahhüt ettiği 10.000-TL sermayeyi şirkete ödemişse sorumluluğu ortadan kalkar. Böyle bir durumda, şirketin borcundan dolayı alacaklılar ortağı takip edemez. Bununla beraber, limited şirket ortaklarının sınırlı sorumluluğunun önemli bir istisnası şirketin kamu borçlarından sorumluluğuna ilişkindir.

24. Limited şirketin kamu borçlarından ortakların sorumluluğu nasıldır?

Limited şirket ortaklarının sınırlı sorumluluğunun önemli bir istisnasını 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 35. maddesi teşkil etmektedir. Söz konusu düzenleme uyarınca, limited şirketten tahsil edilemeyen ya da tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu borçları için şirket ortakları sermaye payı oranları ölçüsünde sorumlu tutulabilecektir.

Örneğin, iki kişi tarafından 10.000-TL sermaye ile kurulan ve ortakların paylarının birbirine eşit olduğu bir limited şirketin 100.000-TL vergi borcu var ise ve bu borç şirketten tahsil edilememişse, vergi alacaklısı ortakları ayrı ayrı ve sermaye payı oranları ölçüsünde takip edebilecektir. Böyle bir durumda, şirkete 5.000-TL sermaye koyan ortak 50.000-TL vergi alacağı için takip edilebilecektir.

25. Ek ödeme yükümlülükleri nelerdir?

Finansal yönden kötü duruma düşen, bilânço açığı bulunan limited şirkete, ortakların yapacakları ek ödemelerle yardımcı olmaları amacıyla şirket ortakları için ek ödeme yükümlülükleri şirket sözleşmesinde öngörülebilir.

Ortaklardan şirket sözleşmesinde belirtilen ek ödeme yükümlülüğünü yerine getirmeleri ancak kanunda sayılan hallerde mümkündür. Bu haller şunlardır;

- Şirket esas sermayesi ile kanuni yedek akçeler toplamının şirketin zararını karşılamaması,
- Şirketin bu ek araçlar olmaksızın işlerine gereği gibi devamının mümkün olmaması,

- Şirket sözleşmesinde tanımlanan ve öz kaynak ihtiyacı doğuran diğer bir hâlin gerçekleşmiş bulunması.

Bu haller dışında yönetim ya da ortaklar genel kurulunun uygun gördüğü başka bir halde ortaklardan ek ödeme yükümlülüklerini yerine getirmeleri talep edilemez.

Ek ödeme yükümlülüğü şirket sözleşmesinde ancak esas sermaye payını esas alan belirli bir tutar olarak öngörülebilir. Bu tutar esas sermaye payının itibari değerinin iki katını aşamaz.

26. Yan edim yükümlülükleri nelerdir?

Şirket sözleşmesiyle, şirketin işletme konusunun gerçekleşmesine hizmet etmek amacıyla yan edim yükümlülükleri öngörülebilir. Yan edimler, bir kısım esas sermaye paylarına veya pay kategorilerine yüklenebilir. Yan edimler, payların tümüne yönelik olan yapma, yapmama, katlanma, kullandırma edimleri şeklinde ortaya çıkarlar.

Süt, pancar, şeker kamışı, meyve gibi ham ve/veya işlenmiş ürünlerin teslimi, park yeri veya depo yeri sağlanıp kullandırılması, taşıma gibi hizmetlerin sunulması ve benzeri edimler yan edimlerin konusunu oluşturabilir.

Yan edim yükümlülükleri limited şirket sözleşmesinde sözleşme edimlerinin konusu, kapsamı, şartları ve diğer önemli hususları içerecek şekilde düzenlenmelidir.

Örneğin, 5 süt üreticisinin bir araya gelerek kurduğu bir şirkette ortakların şirkete her yıl 5 ton süt temin edeceğine yönelik bir yan edim yükümlülüğü öngörülebilir.

27. Ortakların şirkete borçlanması yasaklanmış mıdır?

Limited şirket ortaklarının borçlanma yasağı, anonim şirket ortaklarının şirkete borçlanma yasağına atıf yapılarak düzenlenmiştir.

Limited şirket ortakları kural olarak şirkete borçlanabilirler. Bunun için ortakların sermaye taahhüdünden doğan vadesi gelmiş borçları ifa edilmiş olmalı ve şirketin serbest yedek akçelerle birlikte kârı geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde olmalıdır.

Bununla beraber, borçlanma yasağı konusunda anonim şirkete yapılan atıf, söz konusu yasağa aykırı davranışı cezalandıran hükümleri kapsamamaktadır. Dolayısıyla, borca aykırı davranışın herhangi bir cezai müeyyidesi ortaklara borç verenler açısından bulunmamaktadır.

28. Ortakların malvarlığına ilişkin hakları nelerdir?

Limited şirket ortağının malvarlığı hakları şunlardır;

- Kâr Payı,

- Tasfiye Payı,
- Bedelsiz Pay,
- R  chan Hakları,
- Hazırlık D  nemi Faizi.

29. Ortakların diğer hakları nelerdir?

Limited Şirket ortağının;

- Genel kurula katılma, görüş belirtme ve öneride bulunma hakkı,
- Oy hakkı,
- Şirketin bütün işleri ve hesapları hakkında bilgi isteme hakkı,
- Belirli konularda inceleme yapma hakkı,
- Özel denetim talep etme hakkı,
- İptal ve butlan davası açma hakkı,
- Sorumluluk davası açma hakkı,
- Yönetime katılma hakkı, gibi hakları bulunmaktadır.

30. Azlık hakları nelerdir?

Limited Şirketlerde azlığın kullanabileceği çeşitli haklar bulunmaktadır. Sermayenin en az onda birine sahip olan azlık, genel kurulun toplantıya çağrılmasını ve genel kurul zaten toplanacak ise, karara bağlanmasını istedikleri konuların gündeme koyulmasını isteyebilir. Genel kurul özel denetim istemini reddetmesi hâlinde azlık, bu tarihten itibaren üç ay içinde Şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinden özel denetçi atamasını isteyebilir. Azlık, Şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurarak seçilmiŐ bağımsız denetçinin deęiŐtirilmesini talep edebilir ve mahkeme bağımsız denetçisinin Őahsına ilişkin haklı bir sebebin gerektirmesi, özellikle de onun taraflyı davrandığı yönünde bir kuŐkunun varlığı hâlinde, başka bir denetçi atayabilir.

31. Limited Şirket ortağının kâr payı hakkı nasıl düzenlenmiştir?

Limited Şirket ortaklarının malvarlığı haklarının baŐında kâr payı hakkı gelir. Kâr payının dağıtılıp dağıtılmayacağına karar verme yetkisi genel kurula aittir ve bu yetki genel kurulun devredilmez yetkileri arasında yer almaktadır.

Kâr payı, sadece net dönem k rından ve bunun için ayrılmıŐ yedek akçelerden dağıtılabilir. Kâr payı dağıtımına ancak kanun ve Şirket sözleşmesi uyarınca ayrılması gereken kanuni

yedek akçelerle şirket sözleşmesinde öngörölmüş yedek akçeler ayrıldığı takdirde karar verilebilir.

Şirket sözleşmesi ile aksi öngörölmedikçe, kâr payı, esas sermaye payının itibarî değerine oranla hesaplanır; ayrıca yerine getirilen ek ödeme yükümlölüklerinin tutarı da kâr payının hesaplanmasında itibarî değere eklenir.

Kârın dağıtılmayarak olağanüstü yedek akçe ayrılmasını da Yeni TTK belirli koşullara bağlamıştır. Şirket genel kurulunca kanun ya da şirket sözleşmesinde öngörölemeyen veya öngörölüneni aşan tutarlarda yedek akçe ayrılması, ancak zararların karşılanması için gereklyse veya şirketin gelişimi için yatırım yapılması ihtiyacı ciddi bir şekilde ortaya konulmuşsa, bütün ortakların menfaati böyle bir yedek akçe ayrılmasını haklı gösteriyorsa ve bu hususlar şirket sözleşmesinde açıkça belirtildiği hallerde söz konusu olabilecektir.

32. Limited şirketin ortaklarına kâr payı avansı dağıtması mümkün müdür?

Yeni TTK'da limited şirketin ortaklarına kâr payı avansı dağıtabileceği düzenlenmiştir. Yeni TTK'nın ilgili maddelerinin verdiği yetkiye dayanılarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan Kâr Payı Avansı Dağıtılması Hakkında Tebliğ'de kâr payı avansı dağıtım şartları, ödenmesi ve yönetim organının görevlerine ilişkin bilgiler ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. Tebliğ uyarınca, ara dönem finansal tablolara göre kâr edilmiş olması ve genel kurul kararın kâr payı avansı dağıtımına ilişkin karar alması durumunda limited şirket kâr payı avansı dağıtabilecektir.

33. Ortağın rüçhan hakkı nasıl düzenlenmiştir?

Rüçhan hakkı, ortağa, esas sermaye payı oranında yeni pay alma hakkı tanıyan bir haktır. Örneğin 10.000-TL sermayeli bir limited şirketin 5.000-TL sermaye payına sahip olan ortağı, şirket sözleşmesinde ya da artırım kararında aksi öngörölmemişse, artırılan sermayenin yarısına katılma açısından rüçhan hakkına sahiptir.

Şirket sözleşmesi ya da sermaye artırımına yönelik genel kurul kararı ile ortağın rüçhan hakkı sınırlandırılabilir ya da kaldırılabilir. Rüçhan hakkının sınırlandırılması veya kaldırılması için haklı sebeplerin bulunması ve temsil edilen oyların en az üçte ikisi ile oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması gerekir.

34. Ortağın borç ve yükümlölükleri nelerdir?

Limited şirket ortağının asıl borcu taahhüt ettiği esas sermaye payını ödemektir. Ortağın esas sermaye borcu dışında şirket sırlarını koruma, bağlılık ve rekabet etmeme, ek ödeme ve yan edim yükümlölükleri de bulunmaktadır.

35. Ortağın şirketten çıkma hakkı var mıdır?

Limited şirket ortağının belirli şartların varlığı halinde şirketten çıkma hakkı bulunmaktadır. Çıkma hakkının kullanılması sırasında ortak, kendi rızası ile şirket ortaklığından ayrılmaktadır. Eski TTK'dan farklı olarak Yeni TTK, tek kişilik limited şirketin kurulmasına ve devamına izin verdiği için, iki kişilik limited şirketlerde de fesih davası açma yerine ortağın çıkma hakkını kullanması artık mümkün hale gelmiştir. Çıkma hakkı ve şartlarının şirket sözleşmesinde öngörülmesi mümkündür ve bu kapsamda belirli bazı haller şirketten çıkma için haklı sebep olarak şirket sözleşmesinde öngörülebilir. Öte yandan, şirket sözleşmesinde çıkma şartlarına ilişkin özel bir düzenleme yapılmamış olsa dahi, haklı sebeplerin varlığı halinde ortaklar mahkemeye başvurarak şirketten çıkma yönünde karar verilmesi talebinde bulunabilirler. Haklı sebepler, gerek Eski TTK, gerekse Yeni TTK'da tanımlanmamış olmakla beraber, Yargıtay uygulamasında şirketin devamlı zarar etmesi, kuruluş ve gayesinin gerçekleşmesine imkân kalmaması, ortaklar arasındaki ciddi anlaşmazlıklar, ortağın bakiye sermaye borcunu ödemediği gibi haller haklı sebep olarak kabul edilebilmektedir. Mahkeme talep üzerine, dava süresince davacının ortaklıktan doğan hak ve borçlarından bazılarının veya tümünün dondurulmasına veya davacı ortağın durumunun teminat altına alınması amacıyla diğer önlemlere hükmedebilir.

36. Ortağın çıkmaya katılma hakkı var mıdır?

Yeni TTK ayrıca çıkmaya katılma kurumunu da düzenlemiştir. Ortaklardan biri şirket sözleşmesindeki hükme dayanarak çıkmayı istediği veya haklı sebeplerden dolayı çıkma davası açtığı takdirde, müdür veya müdürler gecikmeksizin diğer ortakları da bu durumdan haberdar edecektir. Diğer ortaklardan her biri, haberin kendisine ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde, şirket sözleşmesinde öngörülen haklı sebep kendisi yönünden de geçerliyse, kendisinin de çıkmaya katılacağını müdürlere bildirmek ya da açacağı bir dava ile haklı sebepler dolayısıyla çıkma davasına katılmak hakkına sahiptir.

37. Ortağın şirketten çıkarılması mümkün müdür?

Şirket sözleşmesinde bir ortağın genel kurul kararı ile şirketten çıkarılabileceği sebepler öngörülebilir. Çıkarma durumunda ortak, rızası bulunmaksızın ya da rızasının aksine ortaklıktan çıkarılmaktadır.

Çıkarma kararına karşı ortağın, kararın noter aracılığıyla kendisine bildirilmesinden itibaren üç ay içinde iptal davası açma hakkı bulunmaktadır.

Öte yandan, şirket sözleşmesinde çıkarma için özel sebepler öngörülmemiş olsa dahi, haklı sebeplerin varlığı halinde limited şirket ortağın şirketten çıkarılması için dava açabilir. Ehliyetsizlik, bağlılık yükümlülüğünün sürekli ihlali, kötü şöhret, ek ve yan edim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi haklı sebeplere örnek olarak verilebilir.

38. Ortaklar ne zaman ayrılma akçesi isteyebilirler?

Ortakların şirketten ayrılması halinde, esas sermaye payının gerçek değerine uyan ayrılma akçesini isteme hakları bulunmaktadır. Ayrılma, her çeşidi ile çıkma, çıkarılma ve doğal çıkma hali olan ölümü de kapsar. Çıkarma eyleminin ayrılan ortak açısından ceza niteliğini haiz olmaması için esas sermaye payının gerçek değerine uyan bir ayrılma akçesinin ödenmesi gerekir.

Şirket sözleşmesinde öngörülen ayrılma hakkı dolayısıyla, şirket sözleşmeleri ayrılma akçesini farklı bir şekilde düzenleyebilirler.

39. Tüm ortaklar şirketi yönetmeye yetkili ve zorunlu mudur?

Aksi şirket sözleşmesinde öngörülmemiş veya ortaklar tarafından karara bağlanmamışsa ortakların hep birlikte şirketi yönetmeye ve temsil etmeye yetkili ve zorunlu olmalarına yönelik "özden organ ilkesi" şeklinde ifade edilen Eski TTK düzenlemesi, Yeni TTK'da yer almamaktadır.

Şirketin yönetim ve temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenecektir. Buna paralel olarak, şirket sözleşmesinde yer alması zorunlu kayıtlar arasında müdürlerin ad ve soyadlarının, unvanları ve vatandaşlıklarına ilişkin bilgilerin yer alması zorunlu tutulmuştur.

40. Genel kurulun kanunen devredilemez nitelikteki görev ve yetkileri nelerdir?

Yeni TTK 616/1 hükmü uyarınca, genel kurulun aşağıdaki kararları alma yetkisi kanunen devredilemez nitelikte sayılmaktadır;

- a. Şirket sözleşmesinin değiştirilmesi,
- b. Müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları,
- c. Topluluk denetçisi ile denetçilerin atanmaları ve görevden alınmaları,
- d. Topluluk yılsonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması,
- e. Yılsonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun onaylanması, kâr payı hakkında karar verilmesi, kazanç paylarının belirlenmesi,
- f. Müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi ve ibraları,
- g. Esas sermaye paylarının devirlerinin onaylanması,
- h. Bir ortağın şirketten çıkarılması için mahkemeden istemde bulunulması,

i. Müdürün, şirketin kendi paylarını iktisabı konusunda yetkilendirilmesi veya böyle bir iktisabın onaylanması,

j. Şirketin feshi,

k. Genel kurulun kanun veya şirket sözleşmesi ile yetkilendirildiği ya da müdürlerin genel kurula sunduğu konularda karar verilmesi.

41. Genel kurul toplantıları nasıl yapılır?

Genel kurul olağan ya da olağanüstü olarak toplanır. Olağan genel kurul toplantısı, her yıl hesap döneminin sona ermesinden itibaren üç ay içinde yapılır. Bununla beraber, süreye uyulmaması genel kurul kararının geçerliliğini etkilememektedir. Olağanüstü genel kurul toplantısı ise gerektiği zamanlarda yapılır. Genel kurul müdürler, azlık, kayyım ya da tasfiye memurları tarafından toplantıya çağrılabilir. Şirket sözleşmesinde genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin özel hak tanıyan hükümlere de yer verilebilir.

Şirket sözleşmesinde hüküm bulunması kaydıyla genel kurulun elektronik ortamda yapılması ve oy kullanılması da mümkündür. Genel kurul, toplantı gününden en az on beş gün önce toplantıya çağrılır. Şirket sözleşmesi ile on beş günlük çağrı süresi uzatılabilir veya on güne kadar kısaltılabilir.

Toplantıya çağrı, azlığın çağrı ve öneri hakkı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul, hazırlık önlemleri, tutanak, yetkisiz katılma konularında anonim şirketlere ilişkin hükümler, Bakanlık temsilcisine ilişkin olanlar hariç, kıyas yoluyla limited şirketlere de uygulanır. Her ortağın kendini genel kurulda ortak olan veya olmayan bir kişi aracılığıyla temsil ettirme hakkı bulunmaktadır.

42. Toplantı ve karar nisapları nelerdir?

Yeni TTK, genel kurul kararlarını olağan ve önemli kararlar olmak üzere ikiye ayırmıştır.

Olağan kararlarda toplantı nisabı bulunmamaktadır. Kanun ve şirket sözleşmesinde aksi öngörülmedikçe olağan genel kurul kararları toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınır. Önemli kararlar açısından ise kanunda toplantı ve karar nisabı ağırlaştırılmış şekilde öngörülmüş olup, önemli kararlar temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması halinde alınabilir.

Ağırlaştırılmış nisaba tabi önemli kararlar şunlardır;

- Şirket işletme konusunun değiştirilmesi,
- Oyda imtiyazlı esas sermaye paylarının öngörülmesi,
- Esas sermaye paylarının devrinin sınırlandırılması, yasaklanması ya da kolaylaştırılması,

- Esas sermayenin artırılması,
- Rüçhan hakkının sınırlandırılması ya da kaldırılması,
- Şirket merkezinin değiştirilmesi,
- Müdürlerin ve ortakların, bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı faaliyette bulunmalarına genel kurul tarafından onay verilmesi,
- Bir ortağın haklı sebepler dolayısıyla Şirketten çıkarılması için mahkemeye baŐvurulması ve bir ortağın Şirket sözleşmesinde öngörülen sebepten dolayı Şirketten  ıkarılması,
- Şirketin feshi.

Şirket sözleşmesinde genel kurulda karar almaya yönelik olarak kanuni düzenlemeden ayrılan hükümlere yer verilmesi mümkündür.

43. Ortaklara  st n oy hakkı tanınabilir mi?

Eski TTK'nın aksine genel kurul kararları açısından üstün oy hakkı Yeni TTK'da düzenlenmiştir. Bir genel kurul kararının oylanması sonucunda oyların eşit çıkması halinde belirli ya da belirlenebilir ortaklara üstün oy hakkı tanıyan hükümler Şirket sözleşmesinde düzenlenebilir. Üstün oy hakkı tanıyan düzenlemeler Şirket sözleşmesinde öngörülmekle bağlayıcılık kazanırlar.

Örneğin, sermaye payının A ve B grubu olmak üzere ikiye ayrıldığı bir limited Şirkette, genel kurul oylaması sonucunda oylarda eşitlik olması halinde A grubunun oylarına üstünlük tanınacağı Şirket sözleşmesi ile düzenlenebilir.

50. Ortaklara veto hakkı tanınabilir mi?

Eski TTK'da yer almayan genel kurul kararları açısından veto hakkını Yeni TTK düzenlemiştir.

Belirli ya da belirlenebilir ortaklara genel kurul kararları sırasında bazı kararlar açısından veto hakkı tanınması mümkündür. Veto hakkı tanıyan düzenlemeler Şirket sözleşmesinde öngörülmekle bağlayıcılık kazanırlar.

Örneğin, A grubu sermaye payı sahipleri onaylamadıkça sermaye artırımını yapılamayacağı ya da başka bir Şirket ile birleŐmesine izin verilmeyeceğine yönelik bir veto hakkı Şirket sözleşmesi ile düzenlenebilir.

51. Oy hakkının sınırlanması mümkün müdür?

Ortağın en az bir oy hakkına sahip olması gerektiğine yönelik emredici kural göz ardı edilmeksizin, limited şirket ortağının birden fazla esas sermaye payının bulunduğu durumlarda oy hakkı sınırlandırılabilir.

Örneğin bir ortağın 100-TL değerinde iki sermaye payı bulunsun. Aksine bir düzenleme şirket sözleşmesinde öngörülmemişse, bu ortağın her bir esas sermaye payı 4'er oy hakkını haizdir. Bununla beraber her bir esas sermaye payının 4 yerine 1 oy hakkına sahip olduğu ya da ikinci sermaye payının hiç oy hakkına sahip olmadığı düzenlenebilir.

52. Oydan yoksunluk durumları nelerdir?

Limited şirket ortağının oy hakkından yoksun olduğu durumlar şunlardır;

- Herhangi bir şekilde şirket yönetimine katılmış bulunan ortak, müdürlerin ibralarına ilişkin kararlarda oy kullanamaz,
- Şirketin kendi esas sermaye payını iktisabına ilişkin kararlarda, esas sermaye payını devreden ortak oy kullanamaz,
- Ortağın bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı faaliyetlerde bulunmasını onaylayan kararlarda, ilgili ortak oy kullanamaz.

53. Oyda imtiyaz tanınması mümkün müdür?

Limited şirketlerde oy hakkına imtiyaz tanınabilir. Limited şirket ortaklarının oy hakkı, esas sermaye paylarının itibari değerine göre hesaplanmakta olup, şirket sözleşmesinde daha yüksek bir tutar öngörülmemişse her 25-TL bir oy hakkı verir. Şirket sözleşmesi ile oy hakkı, itibarî değerden bağımsız olarak her esas sermaye payına bir oy hakkı düşecek şekilde de belirlenebilir. Bu hâlde en küçük esas sermaye payının itibarî değeri, diğer esas sermaye paylarının itibarî değerleri toplamının onda birinden az olamaz.

Şirket sözleşmesinde esas sermaye paylarının itibarî değerleri en az 25-TL olarak belirlenebileceği için böyle bir durumda diğer esas sermaye paylarının itibari değerleri en az 250-TL olarak öngörülebilecektir.

Örneğin, limited şirket esas sermaye paylarını iki gruba ayıralım;

- 25-TL'lik itibari değere sahip 100 pay A'nın olsun.
- 250-TL'lik itibari değere sahip 100 pay B'nin olsun.

Toplam sermaye 27.500-TL.

Bu örnekte, 2500-TL sermayeye sahip olan A'nın 100 oy hakkı ve 25.000-TL sermayeye sahip B'nin 100 oy hakkı bulunmakta olup, A için oyda imtiyaz tanınmıştır.

54. Genel kurul kararlarının butlanının tespiti ya da iptali mümkün müdür?

Limited şirket genel kurul kararlarının butlanının tespiti ya da iptali mümkündür. Anonim şirket genel kurul kararlarının butlanına ve iptaline ilişkin hükümleri kıyas yoluyla limited şirketlere de uygulanacaktır.

İlgililer, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabileceklerdir. Öte yandan limited şirket genel kurulunun aşağıdaki kararları da batıl ve dolayısıyla baştan itibaren geçersiz sayılacaktır.

- Ortağın, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran kararlar,
- Ortağın bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran kararlar,
- Limited şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararlar.

55. Tüzel kişilerin limited şirket müdürü olması mümkün müdür?

Yeni TTK, Eski TTK'dan farklı olarak tüzel kişilerin de müdür olabileceğini açık bir şekilde düzenlemiştir. Şirketin müdürlerinden birinin tüzel kişi olması durumunda, müdür olan tüzel kişi adına müdürlük görevini yerine getirecek bir gerçek kişi de belirlenmelidir. Böyle bir durumda müdürlük sıfatı temsilciye değil tüzel kişinin kendisine ait olacaktır.

Müdür olan tüzel kişinin temsilcisinin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesine ilişkin bir zorunluluk (anonim şirketin tüzel kişi yönetim kurulu üyesinin temsilcisinin tescil ve ilan edilme zorunluluğu gibi), limited şirketler açısından öngörülmemiştir.

56. Müdürlük sıfatı nasıl kazanılır?

Limited şirket müdürlük sıfatı, şirket sözleşmesi ya da genel kurul kararı ile kazanılır. Şirketin kuruluşunda şirket sözleşmesinde müdürlerin gösterilmesi yasal bir zorunluluk olduğu için, kuruluşta müdürlük sıfatı şirket sözleşmesi ile kazanılmaktadır.

Kuruluş sonrasında müdürler genel kurul tarafından atanır. Müdürlerin atanması genel kurulun devredemeyeceği görev veyetkiler arasındadır.

57. Müdürlük sıfatı nasıl kaybedilir?

Müdürlük sıfatı aşağıdaki hallerin gerçekleşmesi durumunda kaybedilir;

- Görev süresi öngörülümüşse bu sürenin dolmasıyla,
- Genel kurulun azil kararıyla,
- Mahkeme kararıyla,
- İstifayla,
- Ölüm, kısıtlanma ve iflas gibi hallerde,
- Şirket sözleşmesinde müdürlük için öngörülen niteliklerin kaybedilmesiyle.

58. Şirket sözleşmesiyle atanan müdürü genel kurul görevden alabilir mi?

Eski TTK sisteminde şirket sözleşmesi ile atanan ortak müdür, genel kurul tarafından görevden alınamıyordu. Sözleşmeyle atanan ve aynı zamanda ortak olan müdürün azlini isteyen diğer ortaklar ancak haklı sebeplerin varlığı halinde mahkemeden bunu talep edebiliyorlardı.

Yeni TTK bu konuda farklı bir düzenleme getirmiş ve müdürlerin atanmaları ve görevden alınmalarını genel kurulun devredemeyeceği yetkileri arasında düzenlemiştir. Yeni TTK uyarınca, müdürün şirket sözleşmesi ile atanıp atanmaması ya da ortak olup olmaması gibi bir husus, azli açısından bir önem arz etmemektedir. Diğer bir ifade ile şirket sözleşmesi ile atanan ve aynı zamanda ortak olan müdür genel kurul tarafından her zaman azledilebilir.

59. Müdürlerin görev süresi belirli midir?

Şirket sözleşmesinde ya da genel kurulun seçim kararında belirlenen süre dâhilinde müdürler görevlerini yerine getirirler. Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin görev süresinin üst sınırı (üç sene) açık bir şekilde Kanun'da öngörülümüş olmasına karşın, limited şirket müdürlerinin görev sürelerinin üst sınırına yönelik herhangi bir sınırlama Yeni TTK'da bulunmamaktadır.

60. Müdürler için aranan nitelikler nelerdir?

Anonim şirket yönetim kurulu üyeleri için Yeni TTK'nın 359. maddesinde açıkça aranan tam ehliyetli olma şartı, limited şirket müdürleri açısından kanunda açıkça düzenlenmemiştir. Bununla beraber, müdürlük sıfatının hem yetki hem de sorumluluk vermesinden dolayı müdürlerin tam ehliyetli olması gerektiği anlaşılmalıdır. İflas ya da mahkumiyet gibi sebepler ise müdür seçilmeye engeldir.

Gerçek kişiler gibi tüzel kişiler de limited şirket müdürü olarak atanabilir. Aynı şekilde müdür, Türk vatandaşı olabileceği gibi yabancı da olabilir. Müdürlerin yüksek öğrenim görmesi gibi bir şart Kanun'da aranmamıştır. Bununla birlikte şirket sözleşmesi ile de

müdürler için özel nitelik aranabilir. Bu kapsamda örneğin; müdürün yüksek öğrenim görmüş olması, 65 yaşını aşmamış olması gibi şartlar şirket sözleşmesi ile düzenlenebilir.

61. Müdürlerin devredilemez ve vazgeçilemez görevleri nelerdir?

Anonim şirket yönetim kuruluna paralel şekilde, limited şirket müdürünün/müdürler kurulunun vazgeçilmez görev ve yetkileri de Yeni TTK'da düzenlenmiştir.

Müdürler, aşağıda belirtilen görev ve yetkilerini devredemez ve bunlardan vazgeçemezler:

- a. Şirketin üst düzeyde yönetilmesi ve yönetimi için gerekli talimatların verilmesi.
- b. Kanun ve şirket sözleşmesi çerçevesinde şirket yönetim örgütünün belirlenmesi.
- c. Şirketin yönetimi için gerekli olduğu takdirde, muhasebenin, finansal denetimin ve finansal planlamanın oluşturulması.
- d. Şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş bulunan kişilerin, kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin gözetimi.
- e. Küçük limited şirketler hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulması.
- f. Şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde topluluk finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi.
- g. Genel kurul toplantısının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.
- h. Şirketin borca batık olması hâlinde durumun mahkemeye bildirilmesi.

Yukarıda yer alan devredilemez yetkilerin tümü yürütmeye ilişkin olup, bunlar iç ilişkiyi ilgilendiren yapının, yönetim birimlerinin, genel anlamda şirket örgütünün oluşturulması ve uygulanması ile ilgilidir.

62. Müdürlerin temsil yetkisi nasıl düzenlenmiştir?

Limited şirketi temsile yetkili olanlar, şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür iş ve hukuki işlemleri şirket adına yapabilir ve bunun için şirket unvanını kullanabilirler. Limited şirketin temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenir. Şirketi temsil yetkisi şirket sözleşmesi ile müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortağa veya tüm ortaklara ya da üçüncü kişilere verilebilir. En azından bir ortağın, şirketi temsil yetkisi bulunması gerekir.

Temsile yetkili olanların, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemler geçerli olup, bu işlemler de "ultra vires" ilkesi Yeni TTK ile terk edildiği için şirketi bağlayacaktır. Bununla beraber üçüncü kişinin işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya durumun gereğinden bilebilecek durumda olduğunun ispat edildiği hallerde şirket işleme bağlı olmayabilecektir. Şirket sözleşmesinin ilan edilmiş olması üçüncü kişinin işlemin

işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya durumun gereğinden bilebilecek durumda bulunduğunun ispatı açısından tek başına yeterli olmayacaktır. Şirket sözleşmesinde aksine hüküm bulunmuyorsa çift imza kuralı geçerli olacak ve limited şirket, temsile yetkili en az iki kişinin şirket unvanı altına atacağı imza ile temsil edilebilecektir.

Temsil yetkisinin devri mümkündür.

Temsil yetkisinin sınırlandırılması dış ilişkide sadece iki halde geçerli olacak olup bunlar; şirketin merkez ve şube işleri açısından geçerli olacak şekilde yetkinin yer itibarıyla sınırlandırılması veya birlikte temsilidir.

63. Müdürlerin özen yükümü nasıl düzenlenmiştir?

Müdürler, görevlerini dürüstlük ve özen yükümlülüğü çerçevesinde şirketin menfaatlerini gözeterek yürütmekle yükümlüdürler. Özen, iş ve işlemlerde gösterilmesi gereken dikkati, ciddiyeti ve bilimselliği ifade etmektedir. Bir karar alınmadan önce Pazar araştırması, finansal durum değerlendirmesi, borçlara ve etiğe uygunluk incelemesi yapılması bilimselliğin ve modern yönetim ilkelerinin gereği olup, bu inceleme, araştırma ve değerlendirmeler özen kavramının tanımına dahil sayılmaktadır. Şirket menfaatinin gözetilmesi ise, şirketin menfaatinin kişisel menfaatlere ve başkalarının menfaatlerine feda edilmemesi, diğer menfaatlerin arkasına konulmaması anlamına gelmektedir.

Tedbirli bir yöneticinin özeni ile görevini yerine getirmeyen ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kuralı çerçevesinde gözetmeyen müdürler, özen yükümüne aykırı davranışları nedeniyle kusurlu sayılıp, şirkete, ortaklara ve şirket alacaklılarına karşı sorumlu olabileceklerdir.

64. Müdürlerin rekabet yasağı nasıl düzenlenmiştir?

Limited şirket müdürlerinin şirketle rekabet oluşturan bir faaliyette bulunmaları yasaktır. Müdürlerin şirket ile rekabet oluşturan faaliyette bulunmalarına şirket sözleşmesi ile izin verilmesi ise mümkündür. Diğer tüm ortakların yazılı izni halinde de müdürün rekabet yasağı kaldırılabilir. Şirket sözleşmesi ile ortakların onayı yerine ortaklar genel kurulunun onay kararı da öngörülebilir. Rekabet oluşturan faaliyetler Kanun'da sayılmamakla beraber, şirketin işletme konusu çerçevesinde yer alan faaliyetlerin rekabet yasağına konu oluşturduğu söylenebilir.

65. Müdürlerin bildirim yükümlülükleri var mıdır?

Müdürler açısından çeşitli bildirim yükümlülükleri bulunmaktadır. Limited şirket sermayesinin borca batık olması halinde müdürler durumu mahkemeye bildirip şirketin iflasını istemekle yükümlüdürler. Limited şirketin şirketler topluluğuna ilişkin hükümlere tabi olduğu durumlarda da müdürlerin çeşitli bildirim yükümlülükleri bulunmaktadır.

Ortaklardan biri şirket sözleşmesindeki hükme dayanarak çıkma talebinde bulunduğu veya haklı sebeplerden dolayı çıkma davası açtığı takdirde, müdür veya müdürler gecikmeksizin diğer ortakları da bu durumdan haberdar etmekle yükümlüdür.

66. Müdürlerin mali hakları nelerdir?

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin mali hakları Yeni TTK'da açıkça düzenlenmiş olmasına karşın, müdürlerin mali haklarını bir arada gösteren bir hüküm Kanun'da yer almamaktadır.

Müdürlerin ücret, huzur hakkı, kâr payı, ikramiye, prim ve görevden haksız yere alınma durumunda tazminat gibi mali hakları bulunmaktadır. Müdürlerin şirketle arasındaki hizmet ilişkisinin tabi olduğu sözleşmede müdürlerin mali haklarının ayrıntılı şekilde düzenlenmesi mümkündür.

67. Müdürlerin ve yakınlarının şirkete borçlanma yasağı var mıdır?

Anonim şirketlerde pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyelerinin şirkete nakit borçlanması yasaklanmasına rağmen, müdürlerin şirkete borçlanmaları yasaklanmamıştır. Müdürlerin pay sahibi olmayan yakınları ise şirkete borçlanamaz. Şirket bu kişiler için kefalet, garanti ve teminat veremez, sorumluluk yüklenemez, bunların borçlarını devralamaz. Müdürlerin yakınlarından anlaşılması gereken, müdürün alt ve üst soyundan biri ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından biridir. Yasağa aykırılığın hukuki sorumluluk dışında herhangi bir cezai sorumluluğu ise bulunmamaktadır.

68. Müdürler kurulunda başkanın üstün oyu var mıdır?

Limited şirketin birden fazla müdürden oluşması halinde müdürler kurulundan söz edilir. Genel kurul tarafından müdürlerden biri, müdürler kurulu başkanı olarak atanır. Örneğin iki müdürden oluşan müdürler kurulunda bir müdürün müdürler kurulu başkanı olarak seçilmesi gerekmektedir. Müdürler kurulunda yapılan oylamalarda eşitlik olması durumunda başkanın oyunun üstün sayılıp sayılmayacağına ilişkin tartışmalar Yeni TTK'da açık bir şekilde düzenlenmiş ve birden çok müdürün varlığı halinde müdürler kurulu çoğunlukla karar verecek olmakla beraber, oylarda eşitlik halinde başkanın oy hakkı üstün sayılacak ve karar bu doğrultuda alınacak ya da öneri reddedilmiş sayılacaktır. Müdürler kurulu başkanın üstün oy hakkının şirket sözleşmesinde yapılacak bir düzenleme ile kaldırılması ise mümkündür.

69. Müdürler kurulu karar defteri tutulmak zorunda mıdır?

Anonim şirketlerde yönetim kurulu karar defterinin tutulmasını ve kapanış tasdikinin yaptırılmasını Yeni TTK açıkça zorunlu tutmuş olmakla beraber, aynı zorunluluk limited şirket müdür/müdürler kurulu karar defteri açısından kanunda düzenlenmemiştir.

Dolayısıyla, ikincil mevzuatta müdür/müdürler kurulu karar defteri tutulması ya da kapanış tasdiki gibi bir düzenleme limited şirketler için de öngörülmedikçe karar defteri tutulması ve kapanış tasdiki yaptırılması bir zorunluluk arzetmemektedir.

70. Müdürlerin yerleşim yeri ve vatandaşlık şartı var mıdır?

Şirket müdürlerinden en az birinin yerleşim yerinin Türkiye’de bulunması ve bu müdürün şirketi tek başına temsile yetkili olması gerektiğine ilişkin şart, Yeni TTK yürürlüğe girmeden 6335 sayılı Değişiklik Kanunu ile yapılan kapsamlı değişiklikler çerçevesinde kaldırılmıştır.

Dolayısıyla, limited şirketi temsile yetkili müdürlerden en az birinin yerleşim yerinin Türkiye’de olması şartı artık aranmayacaktır. Bu bağlamda limited şirketlerin Türkiye’de yerleşik olmayan müdürler tarafından da yönetilip temsil edilebilmesi mümkündür. Müdürlerin Türk vatandaşı olması gibi bir şart da Kanun’da aranmamıştır. Dolayısıyla yabancılar da limited şirketi müdürü olarak atanabilirler.

71. Müdürlerin sorumlulukları genel hatlarıyla nasıl düzenlenmiştir?

Limited şirket müdürlerinin hukuki sorumluluğu Yeni TTK’da, Eski TTK’ya paralel şekilde ve anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu düzenleyen hükümlere atıf yapılmak suretiyle düzenlenmiştir.

Bununla beraber, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin cezai sorumluluğuna yönelik ceza hükümlerini düzenleyen Yeni TTK’nın 562. maddesinin yalnızca bir kısım maddelerine atıf yapılmıştır. Dolayısıyla anonim şirket yönetim kurulu üyelerine uygulanacak ceza hükümlerinin sadece bir kısmı limited şirket müdürlerine uygulanabilecektir.

Limited şirket müdürlerinin vergi ve diğer kamu borçlarından sorumluluğuna ilişkin herhangi bir düzenleme ise Yeni TTK’da bulunmamaktadır. Şirketin vergi borçlarından müdürlerin sorumluluğu hususunda 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 10. maddesi uygulanmaktadır. Şirketin vergi dışında kalan diğer kamu borçlarından (gümrük vergileri dahil) müdürlerin sorumluluğu hususunda ise 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un mükerrer 35. maddesi uygulanmaktadır. Limited şirket müdürlerinin sosyal güvenlik prim borçlarından sorumluluğuna ise, 5520 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun m.88/f.20 düzenlemesi uygulanacaktır.

72. Müdürlerin hukuki sorumlulukları nasıl düzenlenmiştir?

Limited şirket müdürleri kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlâl ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar.

Kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden müdürler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmayacaklardır.

Müdürler kontrolü dışında kalan, kanuna veya esas sözleşmeye aykırılıklar veya yolsuzluklar sebebiyle sorumlu tutulamayacak ve sorumlu olmama durumu gözetim ve özen yükümü gerekçe gösterilerek de geçersiz kılınamayacaktır. Öte yandan, birden çok müdürün bulunduğu limited şirketlerde, müdürlerin sorumluluğu açısından farklılaştırılmış teselsül hükümleri uygulanacaktır. Ortaya çıkan zarardan her müdür kusur durumuna ve zarar kendisine yükletilebildiği ölçüde sorumlu tutulabilecektir.

73. Müdürlerin cezai sorumlulukları nasıl düzenlenmiştir?

Yeni TTK'nın 644. Maddesi anonim şirketlere ilişkin hangi hükümlerin limited şirketler için de uygulanacağını tahdidi bir biçimde sıralamıştır. İlgili maddenin cezai sorumluluğa ilişkin bölümünde anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin cezai sorumluluğuna yönelik ceza hükümlerinin yalnızca bir kısım maddelerine atıf yapılmıştır.

Atıf uyarınca, limited şirketlere uygulanan Yeni TTK'nın 549 ilâ 551 inci maddelerine aykırı hareket edenler, 562. maddenin sekizinci ila onuncu fıkralarında öngörülen cezalarla cezalandırılacaklardır.

- Şirketin kuruluşu, sermayesinin artırılması ve azaltılması ile birleşme, bölünme, tür değiştirme ve menkul kıymet çıkarma gibi işlemlerle ilgili belgelerin ve beyanların gerçeğe aykırı olması
- Sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi,
- Aynı sermayenin veya devralınacak işletme ile ayınların değerlemesinde emsiline oranla yüksek fiyat biçilmesi ya da başka bir şekilde yolsuzluk yapılması gibi durumlarda, limited şirket müdürlerinin cezai sorumlulukları gündeme gelebilecektir.

Yukarıda yer verilen Yeni TTK kapsamındaki cezai sorumluluk halleri dışında, TTK ya da cezai hükümler içeren sair mevzuat uyarınca da (örneğin hileli iflas suç u ile ilgili Türk Ceza Kanunu'nun 161. maddesi) müdürlerin cezai sorumluluğu gündeme gelebilecektir.

74. Müdürlerin şirkete ait kamu borçlarından sorumluluğu nasıl düzenlenmiştir?

Limited şirket müdürlerinin şirkete ait vergi borçlarından sorumluluğuna uygulanacak temel hüküm, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 10. maddesidir. Kanuni temsilcilerin sorumluluğu ile ilgili madde uyarınca, vergi borçlarının ödenmemesinde kusuru olan

müdürler sorumlu tutulabilecektir. Müdürlerin vergi borçlarından sorumluluğu ikinci derecede olup, önce şirketin takip edilmesi gerekecektir.

Müdürlerin vergi dışında şirkete ait diğer kamu borçlarından sorumluluğuna uygulanacak temel hüküm ise, 6183 sayılı Kanun'un mükerrer 35. maddesidir. Söz konusu maddede düzenlenen sorumluluğun kusur sorumluluğu olup olmadığı üzerinde öğreti ve yargı uygulamasında görüş birliği bulunmamakla beraber, ağırlık kazanan görüş, kusursuz sorumluluğun maddede düzenlendiği şeklindedir. Müdürlerin vergi dışındaki diğer kamu borçlarından sorumluluğu da ikinci derecede olup, önce şirketin takip edilmesi gerekecektir.

Müdürlerin şirketin sosyal güvenlik prim borçlarından sorumluluğuna uygulanacak temel hüküm, 5510 sayılı Kanun'un 88/f.20 maddesidir. Söz konusu madde kusura dayanan sorumluluğu düzenlemektedir. Dolayısıyla primlerin tahakkuk ya da ödenmesinde kusuru olan müdürler limited şirketin prim borçlarından sorumlu tutulabilecektir. Maddede düzenlenen sorumluluk birinci derecede olup, şirket ile birlikte müdürler de doğrudan takip edilebilecektir.

75. Müdürlerin sorumlulukları açısından sigorta yaptırılması öngörülmüş müdür?

Yöneticilerin hukuki sorumluluklarının sigorta ettirilmesi sadece anonim şirketler yönetim kurulu üyeleri açısından Yeni TTK'da öngörülmuş olup, sigortanın yaptırılması ise zorunlu tutulmamaktadır.

Limited şirket müdürleri açısından sorumluluk sigortası yaptırılmasına yönelik özel bir hüküm ise Yeni TTK'da bulunmamakla beraber, şirket ya da müdür tarafından müdürlerin sorumluluk sigortası yaptırımlarının önünde yasal bir engel de bulunmamaktadır.

76. Yeni TTK'da limited şirketin denetimi nasıl düzenlenmiştir?

Eski TTK düzeninde geçerli olan "murakıplık" kurumu herhangi bir meslek bilgisi, eğitim ya da deneyim veya başkaca bir şart öngörülmediği için, şirketlerin denetimi açısından çok işlevsel ve yararlı değildi. Yeni TTK bu durumdan hareketle, limited şirketin zorunlu organlarını genel kurul ve müdürler olarak öngörmüş ve denetçileri zorunlu organ olmaktan çıkarmıştır.

Yeni TTK'nın meclis tarafından kabul edilip Resmi Gazete'de 14 Şubat 2011 tarihinde yayımlanan ilk halinde, tüm sermaye şirketleri açısından bağımsız denetim ve işlem denetçiliği kurumları öngörülmişti. Ancak Yeni TTK'nın bu hükmü 1 Temmuz 2012'de yürürlüğe girmeden önce değiştirilmiştir. Buna göre 30 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan ve Yeni TTK'da kapsamlı değişiklikler yapan 6335 sayılı Kanun ile

bağımsız denetime tabi şirketlerin Bakanlar Kurulu tarafından belirleneceği düzenlenmiş ve işlem denetçiliği müessesesi de kaldırılmıştır.

Bu itibarla, Yeni TTK sisteminde bağımsız denetime tabi limited şirketler, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecektir. Anonim şirketin bağımsız denetime ilişkin hükümleri limited şirketlere de uygulanacaktır. Belirli şartların varlığı halinde limited şirketin özel denetçiler tarafından denetimi de gündeme gelebilecektir.

77. Kimler bağımsız denetçi olabilir?

Bağımsız denetçi gerçek ya da tüzel kişi olabilir. Denetçi olabilmek için;

- 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre ruhsat almış yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir unvanını taşımak ve
- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilmek şartı aranmıştır.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun çıkaracağı bir yönetmelik ile bağımsız denetime yetkili kişilerin kimler olacağını ve bu kişilerde aranacak şartlar belirlenecektir.

78. Kimler bağımsız denetçi olamaz?

Yeminli mali müşavir, serbest muhasebeci mali müşavir ve/veya sermaye şirketi ve bunların ortaklarından biri ve bunların ortaklarının yanında çalışan veya bu cümlede anılan kişilerin mesleği birlikte yaptıkları kişi veya kişiler;

a. Denetlenecek şirkette pay sahibiyse,

b. Denetlenecek şirketin yöneticisi veya çalışanıysa veya denetçi olarak atanmasından önceki üç yıl içinde bu sıfatı taşımışsa,

c. Denetlenecek şirketle bağlantısı bulunan bir tüzel kişinin, bir ticaret şirketinin veya bir ticari işletmenin kanuni temsilcisi veya temsilcisi, yönetim kurulu üyesi, yöneticisi veya sahibiyse ya da bunlarda yüzde yirmiden fazla paya sahipse yahut denetlenecek şirketin yönetim kurulu üyesinin veya bir yöneticisinin alt veya üst soyundan biri, eşi veya üçüncü derece dâhil, üçüncü dereceye kadar kan veya kayın hismiysa,

d. Denetlenecek şirketle bağlantı hâlinde bulunan veya böyle bir şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip olan bir işletmede çalışıyorsa veya denetçisi olacağı şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip bir gerçek kişinin yanında herhangi bir şekilde hizmet veriyorsa,

e. Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tablolarının düzenlenmesinde denetleme dışında faaliyette veya katkıda bulunmuşsa,

f. Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tablolarının çıkarılmasında denetleme dışında faaliyette veya katkıda bulunduğu için Yeni TTK'nın 400. maddesinin (e) bendine göre denetçi olamayacak gerçek veya tüzel kişinin veya onun ortaklarından birinin kanuni temsilcisi, temsilcisi, çalışanı, yönetim kurulu üyesi, ortağı, sahibi ya da gerçek kişi olarak bizzat kendisi ise,

g. Yeni TTK'nın 400. Maddesinin (a) ilâ (f) bentlerinde yer alan şartları taşıdığı için denetçi olamayan bir denetçinin nezdinde çalışıyorsa,

h. Son beş yıl içinde denetçiliğe ilişkin meslekî faaliyetinden kaynaklanan gelirinin tamamının yüzde otuzundan fazlasını denetlenecek şirkete veya ona yüzde yirmiden fazla pay ile iştirak etmiş bulunan şirketlere verilen denetleme ve danışmanlık faaliyetinden elde etmişse ve bunu cari yılda da elde etmesi bekleniyorsa, ilgili limited şirketin bağımsız denetçisi olamayacaktır.

Öte yandan, on yıl içinde aynı şirket için toplam yedi yıl denetçi olarak seçilen denetçi üç yıl geçmedikçe denetçi olarak yeniden seçilemeyecektir. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve DenetimStandartları Kurumu bu süreleri kısaltmaya yetkilidir.

79. Özel denetçi atanması hangi hallerde söz konusu olur?

Limited şirketin her ortağı, ortaklık haklarının kullanılabilmesi için gerekli olduğu takdirde ve bilgi alma veya inceleme hakkı daha önce kullanılmışsa, belirli olayların özel bir denetimle açıklığa kavuşturulmasını, genel kuruldan gündemde yer almasa bile isteyebilir. Genel kurul istemi onaylarsa, şirket veya her bir pay sahibi otuz gün içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden bir özel denetçi atanmasını isteyebilir. Özel denetçi atanması, şirketler topluluğu ilişkilerine yönelik olarak da söz konusu olabilir.

80. Denetçinin görüş yazıları Yeni TTK'da nasıl düzenlenmiştir?

Yeni TTK'ya göre denetçinin, denetim süresini bitirmesinin ardından bir görüş yazısı hazırlaması gerekmektedir. Söz konusu raporda; denetimin konusu, türü, niteliği ve kapsamı yanında ayrıca denetçinin denetime ilişkin değerlendirmesi de yer almalıdır. Hazırlanacak görüş yazısı, değerlendirme sonucunda 4 farklı şekilde olabilir.

a. Denetçinin olumlu görüş vermesi (unmodified opinion):

Denetçi, olumlu görüş verdiği takdirde yazısında, Türkiye Denetim Standartları uyarınca yapılan denetimde, Türkiye Muhasebe Standartları ve diğer gereklilikler bakımından herhangi bir aykırılığa rastlanmadığını; denetim sırasında elde edilen bilgilerine göre, şirketin veya topluluğun finansal tablolarının doğru olduğunu, malvarlığı ile finansal duruma ve kârlılığa ilişkin resmin gerçeğe uygun bulunduğunu ve tabloların bunu dürüst bir şekilde yansıttığını belirtir.

b. Denetçinin sınırlandırılmış olumlu görüş v ermesi (qualified opinion):

Sınırlandırılmış olumlu görüş, finansal tabloların şirketin yetkili kurullarınca düzeltilebilecek aykırılıklar içerdiği ve bu aykırılıkların tablolarda açıklanmış sonuca etkilerinin kapsamlı ve büyük olmadığı durumlarda verilir.

c. Denetçinin kaçınma yazısı vermesi (disclaimer):

Şirket defterlerinde, denetlemenin bu bölüm hükümlerine uygun bir şekilde yapılmasına ve sonuçlara varılmasına olanak vermeyen ölçüde belirsizliklerin bulunması veya şirket tarafından denetlenecek hususlarda önemli kısıtlamaların yapılması hâlinde denetçi, bunları ispatlayabilecek delillere sahip olmasa bile, gerekçelerini açıklayarak görüş vermekten kaçınabilir. Kaçınma, olumsuz görüşün sonuçlarını doğurur.

d. Denetçinin olumsuz görüş vermesi (adverse opinion):

Finansal tabloların kapsamlı ve büyük aykırılıklar içerdiği durumlarda verilir. Olumsuz görüş yazıları veya görüş verilmesinden kaçınılan durumlarda, yönetim kurulu görüş yazısının kendisine teslimi tarihinden itibaren 4 iş günü içinde genel kurulu toplantıya çağırır ve görevinden toplantı gününden geçerli olacak şekilde istifa eder. Yeni yönetim kurulu göreve başladıktan sonra 6 ay içinde, kanuna, esas sözleşmeye ve standartlara uygun finansal tablolar hazırlatır ve bunları denetleme raporu ile birlikte genel kurula sunar.

81. Limited şirket ile denetçi arasında görüş ayrılığı durumunda ne yapılır?

Şirket ile denetçi arasında şirketin ve şirketler topluluğunun;

- Yılsonu hesaplarına,
- Finansal tablolarına,
- Yönetim kurulunun faaliyet raporuna

ilişkin ilgili düzenlemenin, idari tasarrufun veya şirket sözleşmesi hükümlerinin yorumu veya uygulanması konularından doğan görüş ayrılıkları hakkında, müdürlerin veya denetçinin istemi üzerine şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi dosya üzerinden karar verir. Mahkeme kararı kesindir ve dava giderlerinin borçlusu da şirkettir.

84. Limited şirketler için kayıtlı sermaye sistemi kabul edilmiş midir?

Anonim şirketlerde genel kurul toplantısı yapılmaksızın kayıtlı sermaye tavanına kadar sermayeyi artırma yetkisi yönetim kuruluna tanınmasına karşın, limited şirketlerde anonim

şirketlerden farklı olarak kayıtlı sermaye sistemi kabul edilmemiştir. Bu sebeple limited şirketlerin sermaye artırımını yapabilmek için genel kurul toplantısı yapmaları gerekir.

85. Sermaye artırımını nasıl olacaktır?

Limited şirkette sermaye artırımını iç kaynaklardan veya dış kaynaklardan yapılabilir. Şirketin kuruluşu hakkındaki hükümlere ve özellikle sermayenin ayın olarak konması ve bir işletme ile ayınların devralınmasına dair kurallara uymak şartıyla esas sermaye artırılabilir.

86. Sermaye azaltımını nasıl olacaktır?

Anonim şirketlerin esas sermayenin azaltılmasına ilişkin hükümleri limited şirketlere kıyas yoluyla uygulanacaktır. Ancak sermaye azaltımı borca batık bilançonun iyileştirilmesi amacıyla yapılıyor ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme yükümlülükleri bulunuyorsa öncelikle ek ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi gerekir.

87. Limited şirket pay devrinin aşamaları nelerdir?

Limited şirketlerde pay devri aşağıdaki aşamalardan oluşmaktadır;

- Pay devrine ilişkin yazılı sözleşmenin hazırlanması ve bu sözleşmenin noterce onaylanması
- Pay devrinin şirket genel kurulunca onaylanması
- Pay devrinin ticaret siciline tescili
- Pay devrinin şirket pay defterine kayıt edilmesi

Bununla beraber, pay devrinin genel kurul tarafından onaylanması şartı şirket sözleşmesinde yapılacak bir düzenleme ile kaldırılabilir.

88. Limited şirket pay devrini yasaklayabilir ya da sınırlandırabilir mi?

Limited şirket pay devrinin tamamen yasaklanması mümkündür. Bunun için şirket sözleşmesinde pay devrinin tamamen yasaklandığına yönelik bir düzenleme yapılması gerekir. Pay devrinin yasaklandığı durumlarda şirket ortağı payını devredemese de, haklı sebeplerin varlığı halinde ortaklıktan çıkma hakkını kullanabilir.

Payın devrinin sınırlandırılması da mümkündür. Bunun için kanuni düzenlemeden ayrılan devir kısıtlamalarına şirket sözleşmesinde yer verilmesi gerekir. Pay devrinin yasaklanmasına ya da sınırlandırılmasına karar verilmesi limited şirketin önemli kararları arasında sayılarak, genel kurulun bu kararları alabilmesi için, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada

bulunması gerektiği düzenlenmiştir. Bilindiği üzere Yeni TTK sisteminde anonim şirket pay devri tamamen yasaklanmamakta ancak istisnai hallerde sınırlandırılarak bilmektedir. Pay devrinin tamamen yasaklanabilmesi veya sınırlandırılabilmesinin önem arz ettiği durumlarda, limited şirket anonim şirkete nazaran daha avantajlıdır.

89. Esas sermaye payı üzerinde intifa ve rehin hakkı kurulabilir mi?

Limited şirket esas sermaye payı üzerinde intifa hakkı ve rehin hakkı kurulabilir. Esas sermaye payı üzerinde intifa hakkı kurulmasına esas sermaye payının geçişine ilişkin hükümler uygulanır. İntifa hakkı kurulabilmesi için, esas sermaye payının devrinin şirket sözleşmesi ile yasaklanmamış olması gerekir. İntifa hakkı bulunan esas sermaye payının, intifa hakkı sahibi tarafından temsil edileceği ve bu durumda intifa hakkına sahip kişinin esas sermaye payı sahibinin menfaatlerini hakkaniyete uygun bir şekilde gözetmekle yükümlü olduğu da Kanun'da ayrıca düzenlenmiştir.

Esas sermaye payı üzerinde rehin hakkı kurulması ve bunun şirket sözleşmesi ile genel kurul onayına bağlanabileceği Kanun'da düzenlenmiştir. Rehin kurulmasının genel kurul onayına bağlandığı durumlarda esas sermaye payının geçişine ilişkin hükümler uygulanacak ve genel kurul sadece haklı sebeplerin varlığında rehin hakkı kurulmasına onay vermekten kaçınabilecektir. Şirket sözleşmesinde bir hüküm bulunmadığı takdirde ise pay üzerinde rehin hakkı tesisi için genel kurulun onayına gerek yoktur.

90. Limited şirketlerde paylar emisyon primli çıkarılabilir mi?

Limited şirketlerde esas sermaye payları itibari değerlerinin üstünde bir bedelle çıkarılabilirler.

Örneğin; itibari değeri 100-TL olan bir esas sermaye payının taahhüdü için 150-TL ödenmesi gerektiği şirket sözleşmesinde veya genel kurulun sermaye artırımını kararında öngörülebilir.

91. Limited şirket payının pay senedine bağlanması mümkün müdür?

Esas sermaye payının ispat aracı olan nama yazılı senede bağlanabilmesine Yeni TTK olarak tanımıştır. Bilindiği üzere anonim şirketlerde çıkarılan nama yazılı pay senetleri, paya devir kolaylığı sağlamak ve pay, nama yazılı pay senedinin ciro ve teslimi ile devredilebilmektedir.

Limited şirketlerde ise nama yazılı senet çıkarılması, paya devir ve dolayısıyla tedavül kolaylığı sağlamakla birlikte sahibine ortaklık sıfatını ispat kolaylığı sağlamaktadır. Diğer bir ifade ile limited şirketlerde pay devri için nama yazılı pay senedinin ciro ve teslimi esas sermaye payının devri için yeterli olmayacak ve devre ilişkin sözleşmenin yazılı ve imzaların noterce onaylanması şartı ile genel kurul onayı (şirket sözleşmesi ile kaldırılmamışsa) aranmaya devam olunacaktır.

92. Önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım hakları öngörülebilir mi?

Limited şirkette esas sermaye payları ile ilgili olarak önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım hakları tanınması mümkündür. Bunun için şirket sözleşmesinde söz konusu hak ile ilgili düzenleme yapılması şarttır.

Söz konusu hakların şirket sözleşmesinde öngörülmesi ile bu haklar müşterek olma niteliğine kavuşacak ve ilgili herkese karşı ileri sürülebilecektir.

93. Limited şirketlerde intifa senedi çıkarılabilir mi?

Anonim şirketlere paralel şekilde limited şirketlerde de kurucular, bedeli kanuna uygun olarak yok edilen payların sahipleri, alacaklılar veya bunlara benzer bir sebeple şirketle ilgili olanlar lehine intifa senetleri çıkarılması mümkündür. Limited şirketlerde intifa senedi çıkarılması için şirket sözleşmesinde bu doğrultuda hüküm bulunmalıdır.

Kurucular için çıkarılanlar da dâhil olmak üzere, intifa senetleri emre ve hamiline yazılı olabilir. İntifa senedi sahiplerine pay sahipliği verilememekle beraber bu kişilere;

- Net kâra katılma hakkı
- Tasfiye sonucunda kalan tutara katılma hakkı
- Yeni çıkarılacak payları alma hakkı tanınabilir.

95. Limited şirketin kendi paylarını iktisabı mümkün müdür?

Limited şirket kendi esas sermaye paylarını, bunları alabilmek için gerekli tutarda serbestçe kullanabileceği özkaynaklara sahipse ve alacağı, payların itibarî değerlerinin toplamı esas sermayenin yüzde onunu aşmıyorsa iktisap edebilecektir.

Şirket sözleşmesinde öngörülen veya mahkeme kararıyla hükme bağlanmış bulunan bir şirketten çıkma ya da çıkarma dolayısıyla esas sermaye paylarının iktisabı hâlinde, üst sınır yüzde yirmi olarak uygulanacak, bununla beraber, şirket esas sermayesinin yüzde onunu aşan bir tutarda iktisap edilen esas sermaye payları iki yıl içinde elden çıkarılacak veya sermaye azaltılması yoluyla itfa edilecektir.

96. Şirket sözleşmesinde öngörüldükleri takdirde genel kurulun devredilemez nitelikteki görev ve yetkileri nelerdir?

Yeni TTK'nın 616/2 maddesi hükmü uyarınca, şirket sözleşmesinde öngörüldükleri takdirde genel kurulun devredilemez yetkileri şunlardır;

- a. Şirket sözleşmesi uyarınca genel kurulun onayının arandığı hâller ile müdürlerin faaliyetlerinin onaylanması.
- b. Önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım haklarının kullanılması hakkında karar verilmesi.
- c. Esas sermaye payları üzerinde rehin hakkı kurulmasına ilişkin onayın verilmesi.
- d. Yan edim yükümlülükleri hakkında iç yönerge çıkarılması.
- e. Şirket sözleşmesinin ortakların onayını yeterli görmemesi hâlinde, müdürlerin ve ortakların şirkete karşı bağlılık yükümü veya rekabet yasağı ile bağdaşmayan faaliyetlerde bulunabilmelerinin onayı için gereken izin verilmesi.
- f. Bir ortağın şirket sözleşmesinde öngörülen sebeplerden dolayı şirketten çıkarılması.

97. Şirket sözleşmesinin değiştirilmesi nasıl düzenlenmiştir?

Şirket sözleşmesi, esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların kararıyla değiştirilebilir. Şirket sözleşmesi değişiklikleri için daha farklı bir karar yeter sayısının sözleşme ile öngörülmesi de mümkündür.

Şirket işletme konusunun değiştirilmesi, oyda imtiyazlı esas sermaye paylarının öngörülmesi, esas sermaye paylarının devrinin sınırlandırılması, yasaklanması ya da kolaylaştırılması, esas sermayenin artırılması, şirket merkezinin değiştirilmesi gibi esas sözleşme değişiklikleri, limited şirketin önemli kararları arasında sayıldıkları için, bu tür şirket sözleşmesi değişiklikleri, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması hâlinde alınabilir. Şirket sözleşmesinde yapılan her değişikliğin tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir.

98. Yeni TTK hangi limited şirketler bakımından internet sitesi oluşturma zorunluluğu getiriyor?

Yeni TTK, bağımsız denetime tabi tutulacak limited şirketler açısından internet sitesi açma zorunluluğu öngörmektedir. Bakanlar Kurulu tarafından bağımsız denetime tabi tutulacak limited şirketler, kuruluşlarının ticaret siciline tescili tarihinden itibaren üç ay içinde bir internet sitesi açma ve sitenin belirli bir bölümünü Kanun'da öngörülen zorunlu bilgilerin yayımlanmasına özgülemek zorunda olacaklardır. İnternet sitesi açma zorunluluğu 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

99. Limited şirketin sona erme sebepleri nelerdir?

Limited şirket aşağıdaki hâllerde sona erer:

- Şirket sözleşmesinde öngörülen sona erme sebeplerinden birinin gerçekleşmesiyle.

- Genel kurul kararı ile.
- İflasın açılması ile.
- Kanun'da öngörülen diğer sona erme hâllerinde.

Bunun yanında uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli organlarından birinin mevcut olmaması veya genel kurulun toplanamaması, ortaklardan veya şirket alacaklılarından birinin şirketin feshini istemesi üzerine şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi, müdürleri dinleyerek şirketin durumunu Kanuna uygun hale getirmesi için bir süre belirler, buna rağmen durum düzeltilmezse, şirketin feshine karar verilebilir. Haklı sebeplerin varlığı halinde ise, her ortak mahkemedен şirketin feshini isteyebilir.

Öte yandan, birleşme, tam bölünme ve tür değiştirme hallerinde de limited şirket tasfiyesiz sona ermektedir.

*****Herhangi bir kişinin, bu yayında yer alan herhangi bir bilgiye dayanarak uğrayabileceği kayıplardan sorumluluk kabul edemez.

